

indbogenstande som for de vigtigste livsfornødenheder iøvrigt. I denne forbindelse skal man særlig fremhæve, at man, når der som livsfornødenheder udtages rede penge, må give en månedslønnet person ret til at udtage større beløb end en ugelønnet. At forhøje værdigrænsen så meget, at den kan omfatte alle tilfælde, ville virke uheldigt, fordi der i så fald kunne opstå en tendens til altid at efterkomme skyldnerens krav om udtagelse af værdier til denne grænse, selvom man efter en skønsmæssig regel ville komme til en mere begrænset udtagelsesret.

I § 509, stk. 3, gives der i almindelighed skyldneren ret til at udtage genstande, som er nødvendige til hans næringsvejs udøvelse, indtil et vurderingsbeløb af 75 kr. for enlige personer og 200 kr. for familieforsørgere. I denne bestemmelse er det nødvendigt at bibeholde en værdigrænse, idet det ikke kan tillades en skyldner at udtage genstande af betydelig værdi, f. eks. lastbiler, maskiner eller lignende, fordi de er nødvendige til hans næringsvejs udøvelse, men de nævnte vurderingsbeløb bør efter udvalgets opfattelse forhøjes. Allerede pristigningen siden 1932 (pristallet 1932: 155, oktober 1953: 375) begrundes en forhøjelse til ca. 200 kr. for enlige og ca. 500 kr. for familieforsørgere, men selv efter en sådan forhøjelse skønnes denne udtagelsesret at være for begrænset især overfor enlige personer, idet det af sociale grunde i videst muligt omfang må forhindres, at personer fratages nødvendige arbejdsredskaber. Udvalget skal derfor foreslå, at værdigrænsen forhøjes til 300 kr. for enlige og 600 kr. for familieforsørgere.

Som en anden væsentlig ændring i retsplejelovens § 509 må udvalget foreslå en ophævelse af de særlige indskrænkninger i skyldnerens udtagelsesret, der endnu gælder ved udlæg eller udpantning for skatter eller andre afgifter til det offentlige.

Begrundelsen for de herom gældende særregler har altid været meget spinkel, og reglerne stemmer dårligere og dårligere med den sociale udvikling i Danmark. Begrænsningerne hidrører fra konkursloven

af 1872 § 160 og er derfra overført til retsplejeloven. De nugældende regler går ud på, at udtagelsesretten efter § 509, stk. 2, ved udlæg eller udpantning for skatter eller andre afgifter til det offentlige begrænses til et vurderingsbeløb af 75 kr. for enlige og 200 kr. for familieforsørgere, og at udtagelsesretten ifølge 3. stk. overhovedet ikke gælder med hensyn til arbejdsredskaber.

Der er imidlertid fra forskellig side både i praksis og i teorien rejst skarp kritik af disse særregler, hvis reelle begrundelse formentlig alene er det offentliges særlige interesse i at sikre inddrivelse af skatter m. v. Alligevel blev et af justitsministeriet i 1930—32 fremsat forslag om ophævelse af disse særregler ikke gennemført af rigsdagen. Udvalget må imidlertid fremhæve, at selvom udtagelsesretten fastsættes, som af udvalget foreslået ovenfor, er det minimum af værdier, der levnes skyldneren, så lavt, at udtagelsesretten ikke kan svække skatteinddrivelsens effektivitet, hvortil kommer, at de særlige regler om indeholdelse i løn m. v. for forfalden skat har langt større betydning for skatteinddrivelsen end reglerne om begrænset udtagelsesret ved udlæg og udpantning for skat.

Man må mene, at det offentlige netop har en særlig interesse i, at en skyldner ikke ved en fogedforretning fratages så meget, at han og hans familie falder det offentlige til byrde. Udvalget er derfor af den bestemte opfattelse, at retsplejelovens § 509 bør ændres således, at skyldneren får samme udtagelsesret ved udlæg og udpantning for skatter og afgifter som ved udlæg og udpantning for anden gæld.

Under henvisning til det anførte skal man henstille, at justitsministeriet søger gennemført følgende ændringsforslag til retsplejelovens § 509:

„I § 509, stk. 2, udgår sidste punktum.
I § 509, stk. 3, udgår ordene: „bortset fra det tilfælde, at udlæg gøres for skatter eller andre afgifter til det offentlige“, og ordene: „75 kr.“ og „200 kr.“ ændres til henholdsvis „300 kr.“ og „600 kr.““

P. U. V.

Sign. Erwin Munch-Petersen.

Sign. Niels Madsen.